

Lena Adelson Liljeroth: Tal vid kransnedläggningen vid Selma Lagerlöfs grav

Talare

Lena Adelson Liljeroth
Kultur- och idrottsminister

Datum

12 augusti 2012

Plats

Östra Ämterviks kyrka, Sunne

Här begravdes Selma Lagerlöf på påskaftonen 1940, 81 år gammal – beundrad, respekterad och älskad. Ceremonin direktsändes i radio över hela landet. Hennes historia är minst lika fascinerande som de livsöden hon tecknar i sina berättelser.

Hon föddes som bekant med en höftskada, ett funktionshinder som begränsade hennes rörlighet och satte sin prägel på hennes liv, särskilt barndomen och ungdomen.

Men från att ha varit den som suttit vid sidan om och sett hur de andra flickorna och pojarna lekte, hur de andra unga kvinnorna och männen dansade, blev hon en förgrundsgestalt – en stridbar rikskändis som kunde fångla och ruska om, både med sin berättarkonst och med sina åsikter.

Ingen vet hur Selma Lagerlöf hade blivit utan denna skada. Ett enklare liv, alldeles säkert, men hade hon utvecklat sin iakttagande sida i samma utsträckning? Det får vi aldrig veta.

Kanske blev hon mer uppmärksam på orättvisor i samhället. Hon kom långt i sin kamp för sin egen och andras lika rätt.

Att hon kunde köpa tillbaka sitt Mårbacka, att hon tilldelades Nobelpriset i litteratur och att hon invaldes som första kvinna i Svenska Akademien är välförtjänta segrar över de ojämlika förutsättningar hon hade emot sig. Kvinnors rösträtt i Sverige är också en seger som Selma Lagerlöf ska ha stor heder av, och hon skrev för fred och förståelse.

Selma Lagerlöfs liv för tankarna till alla de historier hon skrev, och som lever vidare efter henne. Människorna och deras livsöden griper tag i en från första

sidan. Och det trots att det värmländska samhälle hon skildrar sedan länge tillhör historien.

Hennes språk, hennes karaktärer, den tid och det landskap de lever i – alla spelar de avgörande roller i Selma Lagerlöfs verk, alla bildar de en sammansvetsad helhet.

Nu i sommar har jag läst om Gösta Berlings saga. Jag läste om vargskräcken, festerna och moralen, om fattigdomen, om kvinnors styrka – och om förlåtelsen.

Naturen är en medspelare och präglar både handlingen och människorna. Det är tydligt i Gösta Berlings saga.

Efter den berömda inledningen – ”Äntligen stod prästen i predikstolen” – och berättelsen om tiggaren Gösta Berlings möte med majorskan, är det som om Selma Lagerlöf inte kan bärga sig längre. ”Nu måste jag beskriva den långa sjön, den rika slätten och de blå bergen, eftersom de voro den skådeplats där kavaljererna framlevde sin lustiga tillvaro”, skriver hon.

Den inlevelse hon ägnar landskapet i sina texter, vittnar om att jorden var viktig även i hennes eget liv. Och det är förstås också tydligt för oss när vi i dag hedrar henne vid den vackra viloplatsen, i hjärtat av det landskap hon älskade och skildrade, alldeles invid Lövens långa sjö.

Tack vare envishet och hårt arbete kunde hon återvända till Mårbacka.

Det hon gav sin hembygd, det gav den också tillbaka, och det fortsätter den att ge sedan dess. Selma Lagerlöfs litteraturpris är ett bevis på det, liksom alla de arrangemang som hållits denna vecka med anknytning till Selma Lagerlöf.

Jag är mycket glad och hedrad av att få medverka till detta högtidlighållande av en enastående författare, en framstående kvinna och en så stor kämpe som Selma Lagerlöf.

Tack för det du gjort för oss, och för kommande generationers läsare och samhällsmedborgare.

Taggar

2010-tal, 2012, Hyllningstal, Kvinna, Minnestal, Moderaterna, Moderaterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/lena-adelsohn-liljeroth-tal-vid-kransnedlaggningen-vid-selma-lagerlofs-grav>